

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศอายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4,216 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ตามสูตรของ ยามาเน่ จำนวน 366 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นแล้วจึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยจะเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ได้รับการสุ่มตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา ทั้งหมดรวม 366 คน เป็นเพศชาย จำนวน 207 คน เพศหญิง จำนวน 159 คน อายุช่วง 18-38 ปี จำนวน 142 คน 39-59 ปี จำนวน 142 คน 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 82 คน การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 117 คน มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 179 คน และ ปวส./อนุปริญญาขึ้นไป จำนวน 70 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิ์ท 5 ระดับ ประกอบด้วย ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 38 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด 366 ชุด โดยนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนในแบบรหัส นำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งทฤษฎีสนับสนุน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป บรรยายคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1 เพื่ออธิบายระดับความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2 ทดสอบเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ระหว่างเพศที่ใช้ t -test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ระหว่าง อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) กรณีความแตกต่างกันระหว่างค่าเฉลี่ยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อ 3 ประมวลข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์สรุปประเด็นเนื้อหาแล้วแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

จากการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม

อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมจากมากไปน้อย คือ ด้านการอำนวยความสะดวกธรรมชาติให้กับประชาชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย และ ด้านให้บริการ

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ อายุ และ ระดับการศึกษา

2.1 จากการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ใกล้เคียงกันกับเพศหญิง

2.2 ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ระหว่างอายุ ทั้ง 3 ช่วง คือ 18 – 38 ปี 39 – 59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ไม่มีความแตกต่างกันหมายความว่า ประชาชนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

2.3 ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ระหว่างระดับการศึกษาทั้ง 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า และอนุปริญญา หรือเทียบเท่าขึ้นไป พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ ระหว่างการศึกษาประถมศึกษา กับ มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า โดยที่การศึกษาระดับประถมศึกษา มีความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน มากกว่ามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ระหว่างการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า กับอนุปริญญา หรือเทียบเท่าขึ้นไป โดยที่อนุปริญญา หรือเทียบเท่าขึ้นไปการศึกษามีความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน มากกว่ามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

3. ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

จากการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย คือ การพิจารณาข้อพิพาท การไกล่เกลี่ยในหมู่บ้าน ควรมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส และยุติธรรม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม คือ ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ มากกว่าโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณ หรือโครงการ จากภาครัฐ ด้านการให้บริการ คือ ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาออกเสียงประชามติในโครงการ ทั้งหมู่บ้านในการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ และจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาร่วมกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากผลดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อาจเป็นไปได้ว่า ผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลแกดำ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริหารที่งานในหมู่บ้านเป็นที่ประทับใจ มีความคล่องตัว รวดเร็ว ใกล้ชิดประชาชน ให้บริการอย่างทั่วถึง เป็นธรรมชาติ มีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ และผู้ใหญ่บ้านมีการออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อทราบปัญหาในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ ตัวอย่างเช่น เมื่อเกิดภัยธรรมชาติ ผู้ใหญ่บ้านจะเป็นผู้ได้รับการแจ้งเหตุภัยธรรมชาติเป็นคนแรก เพื่อนำปัญหาที่ได้รับจากภัยธรรมชาติแจ้งหน่วยงานภาครัฐ

ที่เกี่ยวข้องมาแก้ไขบรรเทาความเดือดร้อน หรือเมื่อเกิดปัญหาข้อพิพาท ร้องเรียนของ ประชาชนระหว่างหมู่บ้าน หรือภายในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านจะเป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ย ปัญหาเสมอ ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือ ศรัทธา จึงทำให้มีความพึงพอใจในระดับมาก

สอดคล้องกับงานวิจัย กณเสาว เกษอินทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องบทบาท ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย : กรณีศึกษาอำเภอทาบเชิง จังหวัด สุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) กำนัน ผู้ใหญ่บ้านอำเภอทาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ มีความ คิดเห็นต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยรวมเห็นด้วย ในระดับมาก

สอดคล้องกับงานวิจัย วิรุจเทพ ถิ่นน้ำโจง (2539 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทั้ง 6 ด้าน ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

สอดคล้องกับงานวิจัยพระอิทธิพล จำปาศรี (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้านและการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณี : อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีความพึงพอใจต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้าน ของรัฐบาล โดยรวมและรายด้าน ระดับมาก

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัด มหาสารคาม ที่มีเพศ อายุ และ ระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน โดยเพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจของประชาชน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านใกล้เคียงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นได้ว่าในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขต เทศบาลตำบลแกดำ ผู้ใหญ่บ้านได้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในผู้เพศทุกวัย อย่างเท่าเทียมกัน เช่น ในการแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และ คณะกรรมการต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้น มีสัดส่วนของเพศหญิงและเพศชายที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งการได้

ร่วมเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ นี้ทำให้เพศชายและเพศหญิงมีโอกาสดำเนินงานได้แสดงความคิดเห็นในการพัฒนาหมู่บ้านการให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในด้านการอำนวยความสะดวกธรรมชาติธรรมให้กับประชาชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ด้านการปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อย และ ด้านให้การบริการ จึงมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย นาคิน ปทุมชาติพันธ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกันพบว่าคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับงานวิจัย ชาฤทธิ์ ชัยพิสุทธิ์สกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่มี เพศต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน หมายความว่าระหว่างอายุ โดยรวมระหว่าง อายุ ทั้ง 3 ช่วง คือ 18 – 38 ปี 39 – 59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ทั้ง 3 กลุ่ม มีความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านใกล้เคียงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นได้ว่าการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านตามบทบาทหน้าที่ ได้มีการคำนึงถึงช่วงอายุของประชาชนในหมู่บ้าน โดยให้ความสำคัญในทุกกลุ่มอายุ เพราะผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลที่ได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชน จึงมีการประสานงานในการทำงานกับทุกกลุ่มช่วงอายุ จะเห็นได้จากการจัดตั้งกลุ่มอาชีพจะได้ว่าในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ จะมีการส่งเสริมอาชีพมากมายซึ่งมีหลายระดับช่วงอายุ เช่น กลุ่มอาชีพจักสาน กลุ่มอาชีพตัดเย็บผ้า จะเป็นช่วงอายุ 39 – 59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่ม ช่วง อายุ 18 – 38 ปี ผู้ใหญ่บ้านก็ได้มีการพิจารณาส่งเสริม หรือ ประสานงานของงบประมาณมาสนับสนุนทุกกลุ่มในการดำเนินกิจกรรม จึงมีความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย นาคิน ปทุมชาติพันธ์ (2548 : บทคัดย่อ) พบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกันพบว่าคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับงานวิจัย สุภา สกุลเงิน (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหลังการจัดตั้งองค์การบริหาร ส่วนตำบล ในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในตำแหน่ง

สอดคล้องกับงานวิจัย ฤณสวร เกษอินทร์ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ความคิดเห็นในบทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่าโดยรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจของประชาชน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระหว่างระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า และปวส./อนุปริญญาขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างระดับการศึกษา ทั้ง 3 ระดับ พบว่า มีคู่ที่มีความพึงพอใจของ ประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือระหว่างการศึกษาประถมศึกษา กับ มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า โดยที่การศึกษาระดับประถมศึกษา มีความพึงพอใจของประชาชน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน มากกว่ามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ระหว่างศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า กับอนุปริญญา หรือเทียบเท่าขึ้นไป โดยที่ อนุปริญญา หรือเทียบเท่าขึ้นไป การศึกษามีความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านมากกว่ามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ซึ่งสอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นได้ว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ตำบลแกดำ ผู้ใหญ่บ้านได้มีการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อจัดโครงการมาสู่หมู่บ้าน ซึ่งในการประชุม ประชาคมหมู่บ้านแต่ละครั้ง ในการเสนอโครงการ กิจกรรม ในหมู่บ้าน ส่วนมากจะเป็นกลุ่ม ระดับการศึกษาประถมศึกษา ที่ได้รับการพิจารณา เพราะเสียงสนับสนุนจำนวนมาก ส่วนระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นกลุ่มส่วนน้อยซึ่งมีความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่มีขีดจำกัด และเห็นใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องดูแลทั้งหมู่บ้าน

ส่วนกลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ถือเป็นกลุ่มบุคคลรุ่นใหม่ที่มีความกระตือรือร้นในการเสนอโครงการและกิจกรรม แต่ในการดำเนินงานของหมู่บ้านต้องถือเสียงส่วนใหญ่เป็นสำคัญจึงทำให้เรื่องที่เสนอมามาก่อไม่ได้รับการพิจารณา เช่น ในการจัดทำประชาคมเพื่อเสนอโครงการในแผนสามปี ของเทศบาลตำบลแกดำ โครงการที่เสนอและได้รับการพิจารณาอันดับแรกจะเป็นระดับการศึกษาประถมศึกษา ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัย พระอิทธิพล จำปาศรี (2548 : บทคัดย่อ) พบว่าระดับการศึกษา รายได้ของประชาชนต่างกัน มีความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้านและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการอันอาจเป็นประโยชน์ ดังนี้

1.1 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ควรให้บริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน และยุติธรรม โดยให้การรับรองประชาชนในหมู่บ้าน มุ่งว่าจะเป็นเรื่องการทำบัตรประชาชน หรือรับรองความประพฤติ และควรสอดส่องดูแลการฆ่าสัตว์ในหมู่บ้านให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย

1.2 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ควรให้ความสำคัญในการปกครองและการรักษาความสงบ ควรดำเนินการในการสอดส่องดูแลไม่ให้มีการเล่นพนัน ในหมู่บ้าน หรือมีการตักเตือนไม่ให้ไปหลงเชื่อเรื่องงมงาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตจังหวัดมหาสารคาม